

Volby do zastupitelstev obcí

Mgr. Soňa Krpálková
sonakrp@seznam.cz

Velikostní skupiny obcí - počet obcí¹

k 31. 12.

Území: Česká republika

Rok	Celkem	v tom									
		méně než 200 obyvatel	200 - 499 obyvatel	500 - 999 obyvatel	1 000 - 1 999 obyvatel	2 000 - 4 999 obyvatel	5 000 - 9 999 obyvatel	10 000 - 19 999 obyvatel	20 000 - 49 999 obyvatel	50 000 - 99 999 obyvatel	100 000 a více obyvatel
2018	6 258	1 423	1 997	1 366	769	426	147	69	43	12	6
2017	6 258	1 432	1 992	1 379	755	427	142	69	44	12	6
2016	6 258	1 440	2 000	2 122	748	422	144	68	44	12	6
2015	6 253	1 444	1 996	1 379	745	417	141	69	44	12	6
2014	6 253	1 448	2 006	1 365	747	415	141	69	43	14	5
2013	6 253	1 455	2 001	1 369	745	412	140	68	43	15	5
2012	6 251	1 461	2 012	1 356	740	411	140	68	42	16	5
2011	6 251	1 468	2 017	1 366	727	400	142	68	42	16	5
2010	6 250	1 524	1 975	1 356	723	400	140	69	41	16	6
2009	6 249	1 543	1 982	1 346	708	396	142	69	42	15	6
2008	6 249	1 562	1 991	1 330	699	392	142	70	42	15	6
2007	6 249	1 566	2 024	1 312	692	381	141	70	42	16	5
2006	6 249	1 591	2 019	1 307	685	375	140	69	42	16	5
2005	6 248	1 614	2 016	1 302	671	376	138	68	41	17	5
2004	6 249	1 634	2 012	1 293	674	368	137	68	42	16	5
2003	6 249	1 642	2 018	1 291	664	370	133	68	41	17	5
2002	6 254	1 649	2 032	1 279	664	368	131	68	41	17	5
2001	6 258	1 664	2 036	1 275	657	365	130	68	41	17	5
2000	6 251	1 736	1 990	1 249	651	360	134	67	42	17	5
1999	6 244	1 738	1 984	1 245	655	357	134	66	43	17	5
1998	6 242	1 746	1 986	1 238	653	352	135	66	44	17	5
1997	6 234	1 742	1 994	1 237	643	351	135	66	44	16	6
1996	6 233	1 740	2 004	1 225	648	349	134	66	44	16	7
1995	6 232	1 723	2 030	1 217	647	348	135	65	44	16	7
1994	6 230	1 714	2 038	1 221	643	347	135	66	42	17	7
1993	6 196	1 676	2 051	1 213	645	344	134	67	42	17	7
1992	6 097	1 586	2 035	1 221	646	341	134	68	42	17	7
1991	5 768	1 354	1 931	1 221	647	348	131	71	41	17	7
1990	5 768	1 328	1 951	1 229	645	349	131	70	41	17	7

Zdroj: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=RSO08a&z=T&f=TABULKA&skupId=746&katalog=30829&pvo=RSO08a&str=v394>

Velikostní skupiny obcí - územní srovnání

Počet obcí

Období: 31. 12. 2018

	celkem	méně než 200 obyvatel	200 - 499 obyvatel	500 - 999 obyvatel	1 000 - 1 999 obyvatel	2 000 - 4 999 obyvatel	5 000 - 9 999 obyvatel	10 000 - 19 999 obyvatel	20 000 - 49 999 obyvatel	50 000 - 99 999 obyvatel	100 000 a více obyvatel
Česká republika	6 258	1 423	1 997	1 366	769	426	147	69	43	12	6
Hlavní město Praha	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Středočeský kraj	1 144	227	370	279	152	75	21	15	4	1	-
Jihočeský kraj	624	229	206	87	49	32	14	2	4	1	-
Plzeňský kraj	501	163	166	79	49	27	11	4	1	-	1
Karlovarský kraj	134	16	45	31	15	16	4	4	3	-	-
Ústecký kraj	354	43	127	89	44	26	8	10	5	2	-
Liberecký kraj	215	29	64	60	30	17	10	2	2	-	1
Královéhradecký kraj	448	99	171	98	36	22	14	6	1	1	-
Pardubický kraj	451	106	172	89	48	19	9	6	1	1	-
Kraj Vysočina	704	324	216	96	37	14	9	4	3	1	-
Jihomoravský kraj	673	108	193	178	108	61	15	4	5	-	1
Olomoucký kraj	402	47	127	109	74	32	4	5	3	-	1
Zlínský kraj	307	19	83	97	53	37	9	4	4	1	-
Moravskoslezský kraj	300	13	57	74	74	48	19	3	7	4	1

Zdroj: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=RSO02&z=T&f=TABULKA&katalog=30829&str=v62&evo=v554 ! VUZEMI97-100H_1&c=v61~2_RP2018MP12DP31

Velikostní skupiny obcí - územní srovnání

Počet obyvatel v obcích

Období: 31. 12. 2018

	celkem	méně než 200 obyvatel	200 - 499 obyvatel	500 - 999 obyvatel	1 000 - 1 999 obyvatel	2 000 - 4 999 obyvatel	5 000 - 9 999 obyvatel	10 000 - 19 999 obyvatel	20 000 - 49 999 obyvatel	50 000 - 99 999 obyvatel	100 000 a více obyvatel
Česká republika	10 649 800	177 752	655 673	966 997	1 072 002	1 280 006	1 001 254	977 836	1 293 656	868 774	2 355 850
Hlavní město Praha	1 308 632	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 308 632
Středočeský kraj	1 369 332	29 471	125 299	195 195	208 802	230 900	149 499	231 711	129 401	69 054	-
Jihočeský kraj	642 133	26 141	66 650	60 892	70 708	94 556	96 207	23 959	109 006	94 014	-
Plzeňský kraj	584 672	18 553	50 962	56 300	67 446	83 335	64 148	49 254	22 233	-	172 441
Karlovarský kraj	294 896	2 204	15 802	22 023	22 231	47 287	25 484	56 135	103 730	-	-
Ústecký kraj	820 789	5 907	42 577	61 769	61 898	79 571	56 286	158 654	194 989	159 138	-
Liberecký kraj	442 356	4 215	20 610	43 805	42 072	53 157	64 794	26 012	83 246	-	104 445
Královéhradecký kraj	551 021	13 499	55 137	65 919	48 542	59 775	96 993	88 042	30 372	92 742	-
Pardubický kraj	520 316	14 141	56 320	64 030	64 672	57 091	70 847	79 376	23 151	90 688	-
Kraj Vysočina	509 274	38 889	66 645	67 817	51 101	47 898	57 740	48 545	79 794	50 845	-
Jihomoravský kraj	1 187 667	13 438	65 928	130 637	147 322	180 482	99 715	44 843	124 621	-	380 681
Olomoucký kraj	632 492	6 601	41 825	73 479	105 810	90 576	33 126	67 729	112 823	-	100 523
Zlínský kraj	582 921	2 800	29 203	70 759	76 000	107 369	57 061	62 395	102 337	74 997	-
Moravskoslezský kraj	1 203 299	1 893	18 715	54 372	105 398	148 009	129 354	41 181	177 953	237 296	289 128

Zdroj: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=RSO02&z=T&f=TABULKA&katalog=30829&str=v63&evo=v554 ! VUZEMI97-100H_1&c=v61~2_RP2018MP12DP31

Zákonné vymezení

- zákon č. 128/2000 Sb.
- zákon č. 131/2000 Sb.
- zákon č. 491/2001 Sb.
- vyhláška č. 59/2002 Sb.

Počet volených členů zastupitelstva

- určuje zastupitelstvo s přihlédnutím k počtu obyvatel

do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

- Praha - 55 až 70 členů (aktuálně 65)

Obecné nastavení

- volební právo – A i P – 18 let
- 4 roky, d'Hontova metoda
- volební okrsky (cca 15 000)
- volební obvod
 - určí zastupitelstvo
 - do 10 000 obyvatel – 5 členů
 - 10 001 – 50 000 obyvatel – 7 členů
 - nad 50 000 obyvatel – 9 členů
- 5 % kvórum
- specifické podmínky kandidatury

Způsob hlasování

- jednotliví kandidáti (do počtu členů zastup.)
- volební strana (1)
- jednotliví kandidáti a volební strana

Rozdělení mandátů - postup

- celkový počet platných hlasů v obci (vol. obvodu)
- výpočet přepočteného základu
- splnění 5 % kvóra
- určení počtu mandátů (d'Hontova metoda)
- výpočet hranice posunu
- přidělení mandátů a pořadí náhradníků

• Krok 1 a 2

- a) volební strana 1:
 $423/11=402,09$ $402,99*11= 4\ 423$
- b) volební strana 2:
 $4\ 423/11=402,09$ $402,99*11= 4\ 423$
- c) volební strana 3:
 $4\ 423/11=402,09$ $402,99*11= 4\ 423$
- d) volební strana 4:
 $4\ 423/11=402,09$ $402,99*11= 4\ 423$

• Krok 3

- a) volební strana 1:
 $(737/4\ 423)*100= 16,66 \%$
- b) volební strana 2:
 $(1\ 439/4\ 423)*100= 32,53 \%$
- c) volební strana 3:
 $(898/4\ 423)*100= 20,30 \%$
- d) volební strana 4:
 $(1\ 349/4\ 423)*100= 30,50 \%$

• Krok 4

– a) volební strana 1:

Podíly: 737,00; 368,50; 245,66; 184,25; 147,40; 122,83; 105,28;
92,12; 81,88; 73,70; 67,00

– b) volební strana 2:

Podíly: 1 439,00; 719,50; 479,66; 359,75; 287,80; 239,83; 205,57;
179,87; 159,88; 143,90; 130,81

– c) volební strana 3:

Podíly: 898,00; 449,00; 299,33; 224,50; 179,60; 149,66; 128,28;
112,25; 99,77; 89,80; 81,63

– d) volební strana 4:

Podíly: 1 349,00; 674,50; 449,66; 337,25; 269,80; 224,83; 192,71;
168,62; 149,88; 134,90; 122,63

Seřadit podíly dle velikosti (do počtu zastupitelů):

1 439,00	volební strana 2
1 349,00	volební strana 4
898,00	volební strana 3
737,00	volební strana 1
719,50	volební strana 2
674,50	volební strana 4
479,66	volební strana 2
449,66	volební strana 4
449,00	volební strana 3
368,50	volební strana 1
359,75	volební strana 2

volební strana 1 - 2 mandáty
volební strana 2 – 4 mandáty
volební strana 3 – 2 mandáty
volební strana 4 – 3 mandáty

Krok 5

- a) volební strana 1 (vstupní hodnoty: hlasy celkem pro stranu: 737; počet kandidátů: 11):
 - výpočet průměru: $737/11=67,00$ (vyjádřeno celým číslem bez zaokrouhlení = 67)
 - výpočet hranice pro změnu pořadí kandidáta: výše uvedený průměr plus 10 % průměru
 - hranice pro změnu pořadí kandidáta je tedy 73,7 ($67+6,7=73,7$)
- b) volební strana 2 (vstupní hodnoty: hlasy celkem pro stranu: 1 439; počet kandidátů: 11):
 - výpočet průměru: $1\,439/11=130,80$ (vyjádřeno celým číslem bez zaokrouhlení = 130)
 - výpočet hranice pro změnu pořadí kandidáta: výše uvedený průměr plus 10 % průměru
 - hranice pro změnu pořadí kandidáta je tedy 143,00 ($130+13,0=143,00$)
- c) volební strana 3 (vstupní hodnoty: hlasy celkem pro stranu: 898; počet kandidátů: 11):
 - výpočet průměru: $898/11=81,63$ (vyjádřeno celým číslem bez zaokrouhlení = 81)
 - výpočet hranice pro změnu pořadí kandidáta: výše uvedený průměr plus 10 % průměru
 - hranice pro změnu pořadí kandidáta je tedy 89,10 ($81+8,1=89,10$)
- d) volební strana 4 (vstupní hodnoty: hlasy celkem pro stranu: 1 349; počet kandidátů: 11):
 - výpočet průměru: $1\,349/11=122,63$ (vyjádřeno celým číslem bez zaokrouhlení = 122)
 - výpočet hranice pro změnu pořadí kandidáta: výše uvedený průměr plus 10 % průměru
 - hranice pro změnu pořadí kandidáta je tedy 134,20 ($122+12,2=134,20$)

Krok 6

- přidělení mandátů (přednostně ten kandidát, který dosáhl hranice z kroku 5), určení pořadí náhradníků

Problémy volebního systému

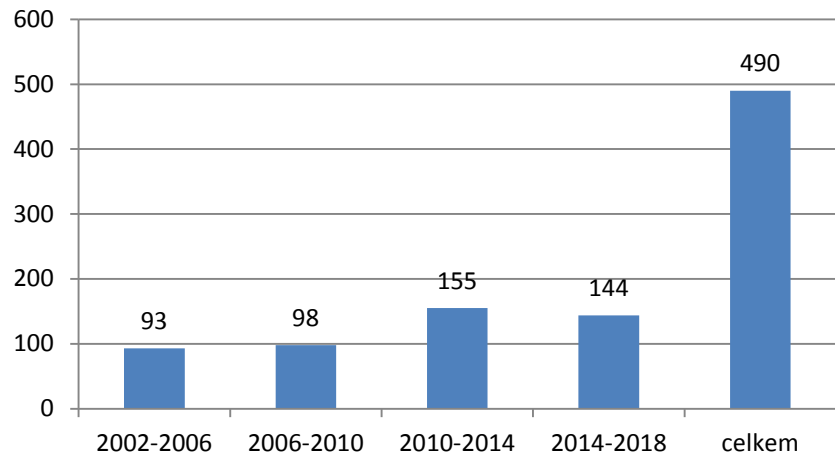
- komplikovanost
- nejednoznačnost pro voliče
- snížení počtu kandidátů
- hlasy jako legitimita pro starostu
- interpretace výsledků 2018 ??
 - SNK – 15,14 % hlasů (54,49 % mandátů)
 - NK – 0,59 % hlasů (10,07 % mandátů)
 - ANO – 14,88 % hlasů (2,71 % mandátů)
 - ODS – 11,09 % hlasů (3,69 % mandátů)
 - ČSSD – 5,17 % hlasů (3,04 % mandátů)

Mimořádné volby

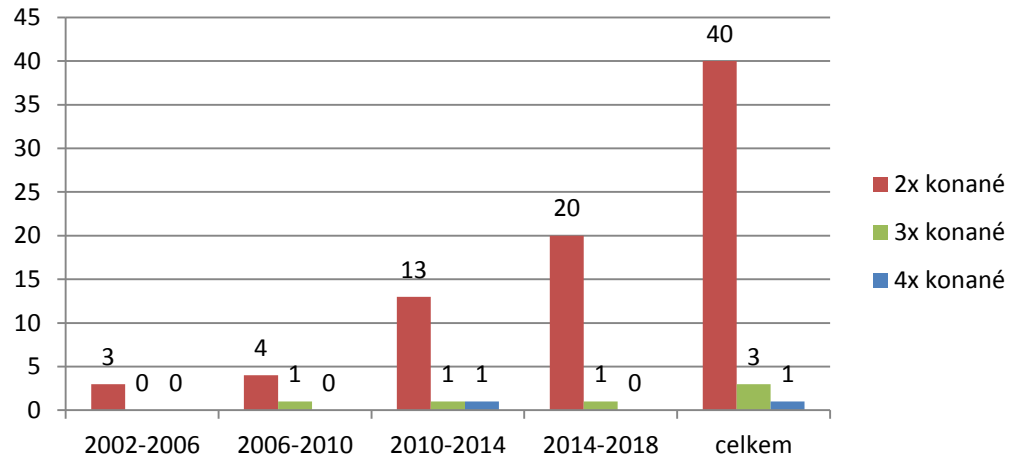
- dodatečné volby, opakované volby a opakované hlasování (§ 54):
 - dodatečné volby – volby se konaly protože souhrnný počet registrovaných kandidátů nedosahoval nadpoloviční většiny počtu členů voleného zastupitelstva,
 - opakované volby – na základě rozhodnutí soudu,
 - opakované hlasování – OVK neodevzdala Zápis.
- nové volby (§ 58):
 - pokles členů zastupitelstva pod $\frac{1}{2}$,
 - pokles členů zastupitelstva pod 5,
 - vznik obce/MO/MČ,
 - rozpuštění zastupitelstva podle § 89 odst.1 zákona č. 128/2000 Sb.

Počty konaných nových voleb

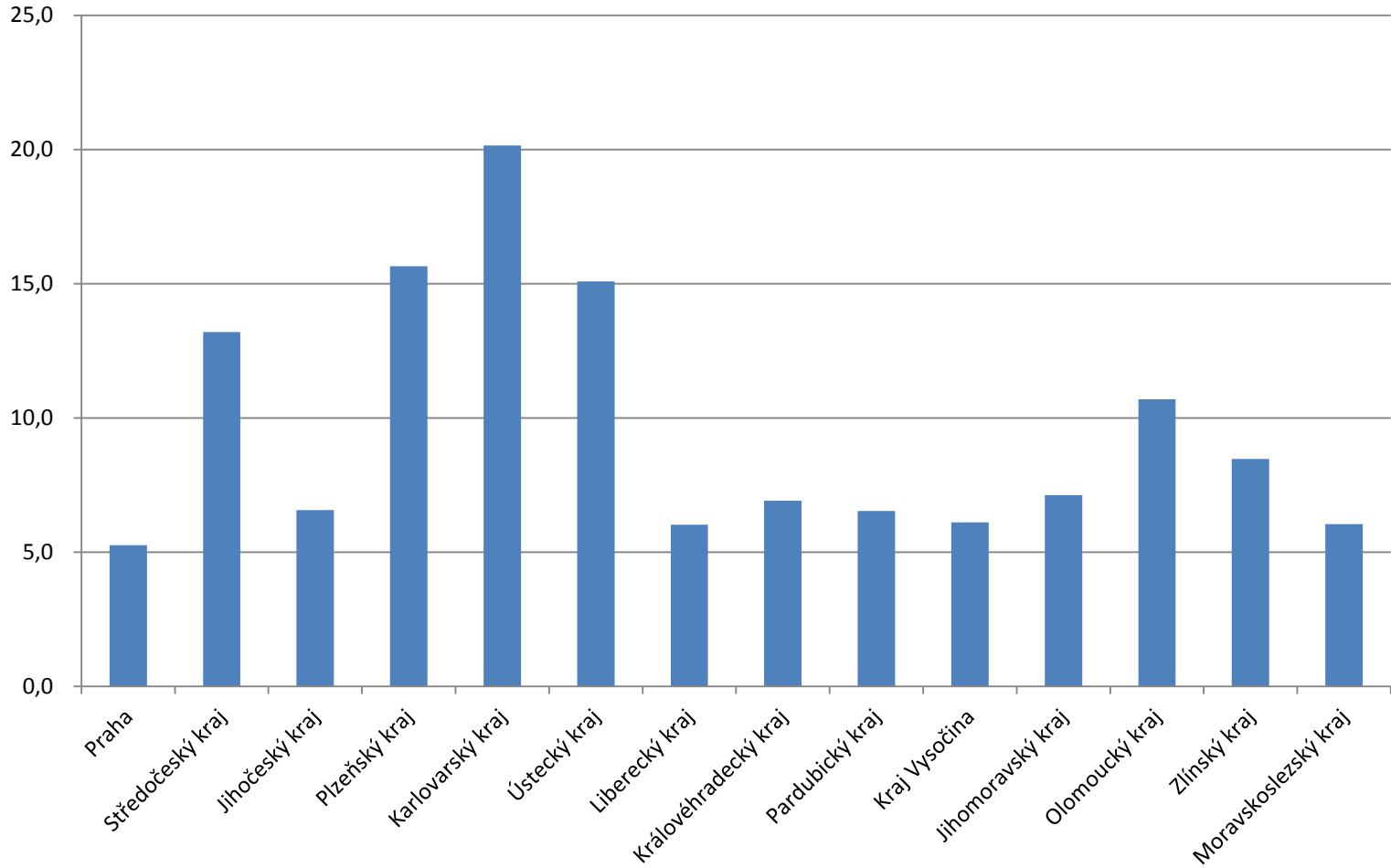
Počet nových voleb celkem (dle volebních období)

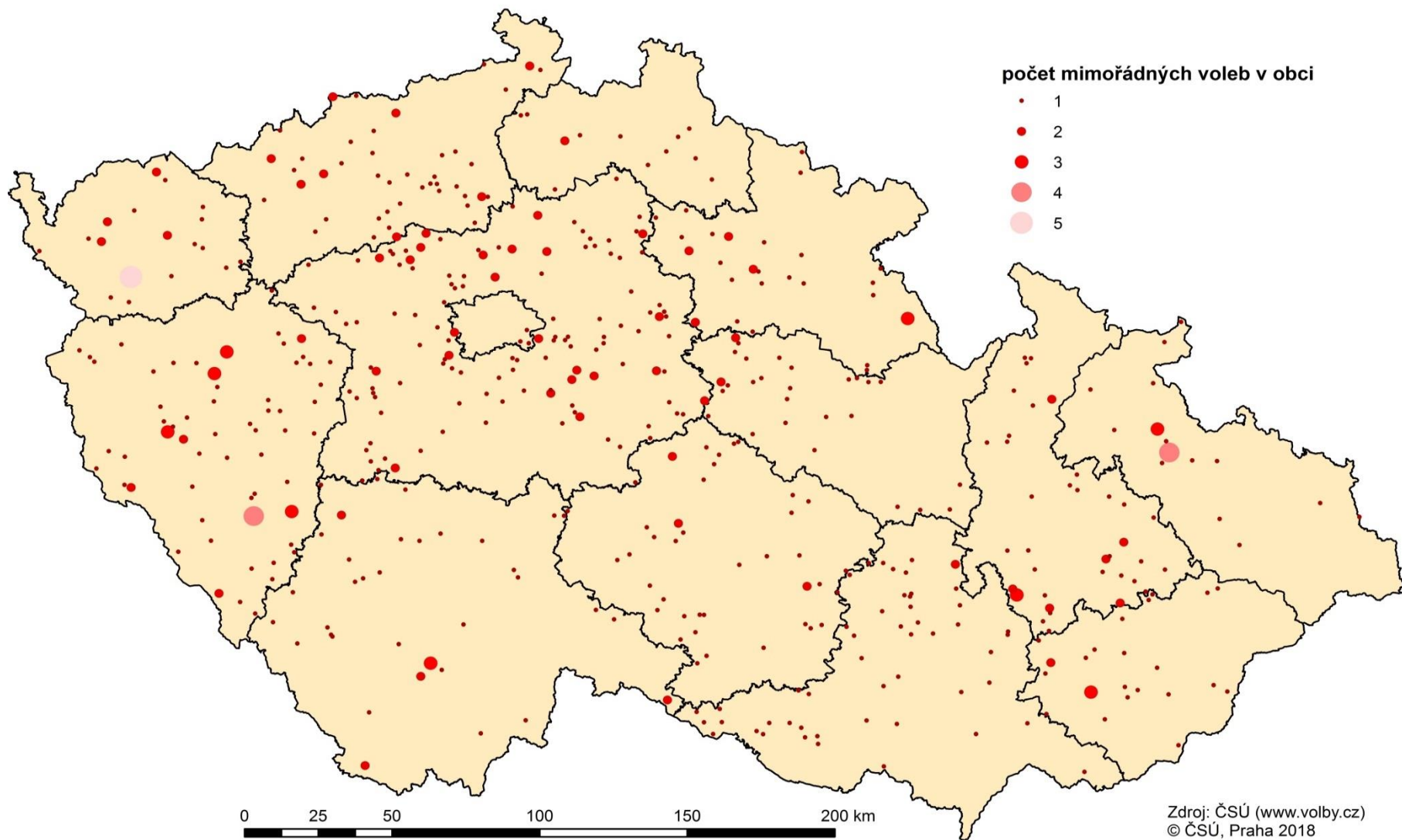
Počet obcí, kde se několikrát konaly mimořádné volby do zastupitelstev obcí (dle volebních období)

**Podíl obcí, ve kterých se konaly mimořádné volby
do zastupitelstev obcí mezi lety 2002 - 2018 (v %)**

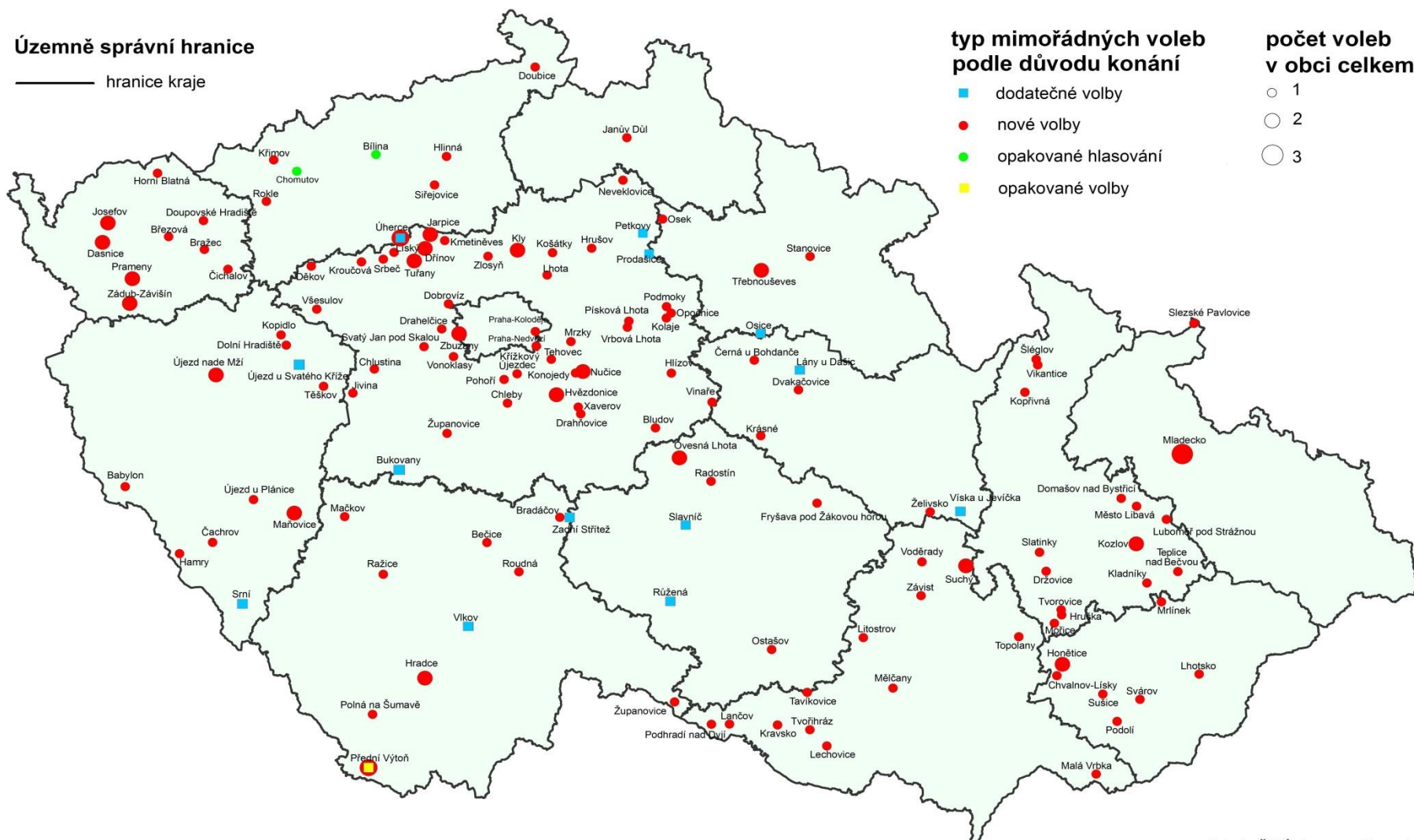
Mimořádné volby do zastupitelstev obcí konané v období 2002 - 2018

MIMOŘÁDNÉ VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ VE VOLEBNÍM OBDOBÍ 2014 - 2018

Územně správní hranice

— hranice kraje

0 25 50 100 150 200 km

Zdroj: ČSÚ (www.volby.cz)
© ČSÚ, Praha 2018

Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/volby-do-zastupitelstev-obci-v-obdobi-meziradnymi-dodatecne-nove-a-opakovane-volby-opakovane-hlasovani-2014-2018>

Důvody konání

Na Hnačově je zvoleno už páté zastupitelstvo od roku 2010

15.4.2013

Hnačov - Situace v Hnačově na Klatovsku, kde v sobotu byli tamní obyvatelé počtvrté od řádných komunálních voleb v říjnu 2010 znovu volit své zastupitele, je podle tamních obyvatel již klidnější. To svědčí také o tom, že lidé vybírali sedmičlené zastupitelstvo pouze z jedné kandidátky Sdružení nezávislých kandidátů Hnačov.

Hvězdonice si na jaře užijí nové komunální volby

19.11.2014

Hvězdonice – Obyvatelé šli k říjnovým komunálním volbám zbytečně. Nově zvolené zastupitelstvo obce v Posázaví s více než 300 trvale žijícími osobami, přibližně sto padesáti rodinnými domy a padesáti rekreačními objekty složené ze tří volebních stran se ještě před ustanovujícím zasedáním a složením slibu rozpadlo. Důvodem jsou údajně peníze.

V zadlužených Pramenech se lidé chystají k mimořádným volbám

5. ledna 2018 13:50

V Pramenech na Chebsku se v sobotu uskuteční mimořádné volby do zastupitelstva obce. Lidé budou vybírat z téměř dvaceti kandidátů ze čtyř uskupení. Ještě před lety přitom o křesla na radnici nikdo nestál, vesnici totiž tíží velké dluhy.

V Hvězdonicích zvolili napotřetí své zastupitele

27.9.2015

Hvězdonice – Dvě kandidátky, namísto předešlých třech sestavili potenciální komunální politici v Hvězdonicích pro už druhé nové volby. I s řádnými volbami, které se konaly loni na podzim tak přišli hlasující k volebním urnám za posledních dvanáct měsíců už potřetí. V sobotu 26. září přišlo do volební místnosti na úřadě obce vhodit svůj hlas z 255 zapsaných voličů 129.

Zbuzany chystají třetí volby během dvou let

Muzeum Autopraga, chloubou Zbuzan, je zavřené a na radnici se střídá jedno vedení za druhým. Po roce fungování opět odstoupili 3 opoziční zastupitelé, což znamená jediné, již třetí volby od roku 2014.

28.01.2016 - 11:05 | Zbuzany

Kly čekají už třetí volby, starostka ztratila vliv

14.8.2017

Kly – Stále stejná písnička. Ale tentokrát s jinými interprety. Tak by se dala charakterizovat situace v obci Kly, kde se budou 4. listopadu konat již třetí volby do zastupitelstva od roku 2014. A pokaždé jsou důvodem neshody mezi zastupiteli a rozdílné názory na chod obce.

24

ŽIVĚ

RUBRIKY

Nové Mladecko, anebo Naše Mladecko? Ukážou třetí volby

29. 7. 2015

Mladecko - Obec Mladecko na Opavsku si potřetí zopakuje komunální volby. Ani z mimořádného červeného hlasování totiž nevyšlo zastupitelstvo, které by se bylo schopno dohodnout, kdo by měl být starostou. Na ustavujícím jednání rezignovala jedna zastupitelka Nového Mladecka a všichni tři náhradníci odmítli převzít její mandát. Vzhledem k tomu, že klesl počet zastupitelů pod zákonné minimum pěti členů, volby se musí opakovat. Podobně jsou na tom další čtyři vesnice.

Dopady na obce

- vliv na voličské chování – aktivní/pasivní volební právo,
 - pozastavení investic, problém s plněním základních funkcí municipalit, poskytování služeb občanům,
 - zablokování obce (zacyklení).
-
- finanční náklady volebních orgánů

Příklady z praxe

- Prameny (1/09; 12/09; 3/10; 2/11; 7/11; 12/11; 4/12; 9/15; 1/18)
- Horní Životice (3/07; 9/07; 3/08) – 1 VO
- Hnačov (7/11; 1/12; 7/12; 1/13) – 1 VO
- Zdobnice (12/11; 7/12; 7/13) – 1 VO
- Vincencov, Branišov, Sušice

Příklady z praxe 2014 - 2018

- Mladecko – 6/15; 1/16; 7/16
- Hvězdonice – 3/15; 9/15
- Kly – 5/17; 11/17
- Ovesná Lhota – 9/15; 4/16
- Hradce – 11/16; 11/17
- Zbuzany – 6/15; 7/16
- Maňovice – 3/15; 7/16

Příklady z praxe po volbách 2018

- Hruška – 3/19, 9/19
- Kněžičky – 3/19, 9/19
- Újezdeček – 3/19, 9/19
- Skřípov - 3/19, 9/19

Možná řešení

- modifikace volebního systému
 - 3 varianty
 - smíšený systém
 - většinový systém
 - poměrný systém – úprava stávajícího modelu
- změna minimálního počtu zastupitelů
- „doplňovací volby“
- meziobecní spolupráce/slučování obcí
- ???????

Děkuji za pozornost.